

„ogsaa naar de Laan, der skal afløses, er Bankgæld og Landhypotekforeningslaan fra Aarhus eller i det hele taget 2den Prioritetslaan, hvis Omlægning vil medføre betydelig Fordel for en paa Forhaand vanskelig stillet Landmand.“ Er det Mening, som Landeværnet her meddeler, at ogsaa Landhypoteklaan fra Aarhus kan konverteres, godkender Ministeriet denne Opfattelse? Den højtærede Statsminister ryster paa Hovedet, det er altsaa ikke Meningen, men jeg vil gerne have en officiel Meddelelse fra Regeringen, fordi denne Opfattelse er fremført af Foreningen „Landeværnet“s Forretningsudvalg, af hvilket Udvalg Landstingsmand Jepsen Christensen er Medlem, og med Henvisning til Udtalelser af Indenrigsministeren i Landstinget, som begrundet denne Opfattelse. Men naar den højtærede Statsminister ikke mener, at det er rigtigt at fortolke Loven paa den Maade, er jeg enig med ham, og det var vi ogsaa enige om i Udvalget, og saa kan der naturligvis heller ikke være Tale om, at der opstaar nogen Forpligtelse overfor Landbrugere Nord for Kongeaaen i saa Henseende.

Det Afsnit i Lovforslaget, som omhandler Laangivning, gaar jo ud paa, at der skal kunne ydes Laan i en Ejendom, dog saaledes, at det ikke overstiger 25 pCt. af normalt Kreditforeningslaan, og at dette Laan i Forbindelse med det foranstaaende Laan som Første-Prioritet ingen Sinde udgør mere end i alt 75 pCt. af Ejendommens Værdi. Jeg vil gerne spørge den højtærede Ordfører for Forslagsstillerne (Zahle), hvilken Værdi man her regner med. Er det Ejendommens Skyldværdi plus Besættningens og Inventarets Ansættelse til Skatteværdi, eller er det den Ansættelse, som Kreditforeningen foretager? Det er naturligvis i høj Grad nødvendigt at faa dette fastslaaet, for naar det er Staten — og saaledes forstaar jeg Lovforslaget —, der saa godt som udelukkende kommer til at tage Risikoen, maa man vide, hvor langt vi er ude, om de Penge, der her udlaanes, paa Forhaand er fuldstændig tabt, eller der er nogen Sikkerhed for, at de kan komme igen. Hvis det er den virkelige, reelle Værdi, der er Tale om, maa jeg være enig med de Talere, som ikke har forstaaet, hvor man skal placere de her nævnte Laan, for det er jo dog saaledes, at de fleste har Prioriteter i deres Ejendomme, der ligger betydeligt over de 75 pCt. af Ejendommens virkelige Værdi, og hvordan skal man saa kunne afløse de Laan, som man her efter Lovforslaget ønsker at faa afløst? Efter § 78, hvori der staar, at man ikke maa

konvertere indestaaende Prioriteter, har jeg lidt vanskeligt ved at forstaa, at det vil være muligt at faa Laanene placeret. Naar der ikke skal være noget solidarisk Ansvar efter Lovforslaget, saa vil det jo sige, at Staten kommer til at bære en meget betydelig Del af det Tab, der kan være Tale om.

Man kan naturligvis diskutere, hvorvidt det er rigtigt eller ej, men man bør i alt Fald have Rede paa, hvor Staten skal faa Pengene fra til Dækning af et saadant Tab. Der kan være Tale om en 15 Mill. Kr. Skal det udredes af Statskassens almindelige Beholdning? Det forekommer mig at være noget urimeligt at gøre det. Da der er Tale om at støtte kriseramte Landbrugere, fordi vi har haft en for lav Krone i et vist Tidsrum, vilde det være rimeligt, at de, der havde tjent Penge ved Valutapolitikken, kom til at betale det Beløb.

I det hele taget er jeg noget bange for, at den Laangivning, her er Tale om, i nogen Grad, hvad ogsaa andre Talere har været inde paa, kan komme til at opretholde Gældsbyrden, idet den jo sikrer Kreditorernes Pant i Ejendommene, saa de bedre kan blive dækket, og det vil sige, at man kommer til at hjælpe Kreditorerne i Stedet for Debitorerne. Det er jeg betænkelig ved, og det maa man i alt Fald sikre sig imod. Efter min Mening er det, det drejer sig om, nemlig ikke at skaffe Landbruget mere Gæld, men derimod om at gøre Gælden mindre.

Efter min Opfattelse er Gældsbyrden langt den værste Misère for Landbruget. Jeg hørte nok, at den højtærede Statsminister og Venstres Ordfører vilde hævde, at Skatterne, Ejendomsskatterne, er værre for Landbruget end Gældsbyrden, det var dem, der var svulmet saa stærkt op i de senere Aar. Men det er slet ikke Tilfældet. Sammenligner vi Gældsbyrdens Forøgelse med Ejendomsskatternes Forøgelse, vil man se, at Ejendomsskatterne fra 1919 til 1926 — altsaa de Aar, da vi har haft den lave Krone, og i hvilken Tid det efter min Mening er gaaet saadan, at Samfundet har en vis Forpligtelse overfor dem, der har købt Ejendomme i den Periode, fordi de har købt til en lav Kronekurs og faaet færre Penge hjem, end de nu skal tilbagebetale og forrente — er gaaet op fra 51 til 71 Mill. Kr., altsaa med 20 Mill. Kr., medens samtidig Gælden i Landdistrikterne er vokset med 1 570 Mill. Kr. Alene Renterne af denne Gældsforøgelse under den lave Krone betyder ca. 78 Mill. Kr. mod For-